

تبعات جبران‌ناپذیر سخت‌گیری در ازدواج در روایات معصومین

بعضی از خانواده‌ها در امر ازدواج سخت‌گیری‌های بی‌جا و توقعات مادی بالایی را از خواستگار دارند! از باب نمونه انتظار دارند که خواستگار در ابتدای جوانی همان موقعیت و شرایط اقتصادی را داشته باشد که دیگران پس از سال‌ها کار و تلاش به آن رسیده‌اند.

بعضی از خانواده‌ها در امر ازدواج سخت‌گیری‌های بی‌جا و توقعات مادی بالایی را از خواستگار دارند! از باب نمونه انتظار دارند که خواستگار در ابتدای جوانی همان موقعیت و شرایط اقتصادی را داشته باشد که دیگران پس از سال‌ها کار و تلاش به آن رسیده‌اند.

متأسفانه شاهدیم که بعضی از خانواده‌های دختران در امر ازدواج، سخت‌گیری‌های بیجا و توقعات مادی بالایی را از خواستگار دارند! از باب نمونه انتظار دارند که خواستگار در ابتدای جوانی، همان موقعیت و شرایط اقتصادی را داشته باشد که آن‌ها پس از سال‌ها کار و تلاش به آن رسیده‌اند!

امام باقر(ع) در این باره فرمود: «مَنْ خَطَبَ إِلَيْكُمْ قَرْضِيَّ دِينَةٍ وَ أَمَانَتَهُ قَرْوَجُهُ إِلَّا تَفَعَّلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ وَ قَسَادٌ كَبِيرٌ؛ هرگاه کسی از دختر شما خواستگاری کرد و دین داری و امانتداری او را پسندیدید به او همسر دهید که اگر چنین نکنید، فتنه و فساد بزرگی در روی زمین پدید آید.» [۱]

این روایت شریف، یکی از اصول مهم در امر ازدواج است. صرف نظر از علایق و تعصبات دینی، اثر عمل نکردن به این بیان نورانی را می‌توان در جامعه به وضوح مشاهده کرد و این سؤال را مطرح کرد که واقعا چرا برخی توقعات مادی بالا و غیر منطقی، آن‌هم در این وضعیت بد اقتصادی کشور، بعضی افراد شرایط ازدواج را برای جوانان چنان سخت می‌کنند که در نهایت به ناامیدی از ازدواج ختم شده و باعث کج روی و رواج فساد و ناهنجاری آنان در جامعه می‌شود؟

اینکه جامعه در زمینه ازدواج گرفتار تفاخر و چشم و هم چشمی‌های مادی، مهریه و جهیزیه‌های آن چنانی و توقع داشتن ماشین و خانه مستقل از سوی خواستگار شده، جز اینکه تنها شرایط ازدواج را برای جوانان به امری غیر ممکن تبدیل می‌کند، چیزی به دنبال نخواهد داشت که طبیعتا باید منتظر تبعات این سخت‌گیری‌های بیجا در جامعه خود، با رواج ناامنی و فساد و ناهنجاری نیز باشیم.

با توجه به سالروز ازدواج امیرمومنان علی(ع) و حضرت زهرا(س) بی شک می‌توان نکات بسیار جالبی را از ازدواج آسمانی آن بزرگواران آموخت از جمله: ساده زیستی در تمام شئون زندگی جامعه به ویژه ازدواج؛ مراسم عروسی، مهریه، [۲] تهیه جهیزیه و امکانات زندگی و خانه‌ای که این زوج آسمانی در آن سکونت کردند در ساده‌ترین شکل ممکن بود. خانه‌ای که آن دو بزرگوار، زندگی‌شان را در آنجا آغاز کردند یک منزل اجاره‌ای بود که از سوی یکی از اصحاب پیامبر (ص) در اختیار آن‌ها قرار گرفت. اتفاقا اتفاقی که در اختیار حضرت علی(ع) و زهرا(س) قرار گرفت، اتاق مطلوبی نبود و کف آن ناهموار بود و خود امیرمومنان کف آن را هموار و درست کرد.

مسلم است که حضرت زهرا(س) خواستگاران متعددی داشت؛ خواستگاران که از جهت مکنث و دارایی بسیار ثروتمند بودند. ابن شهر آشوب می‌نویسد: عبدالرحمان بن عوف و عثمان بن عفان که از ثروتمندان بزرگ بودند برای خواستگاری خدمت پیامبر خدا رسیدند. عبدالرحمان عرض کرد: یا رسول الله! اگر فاطمه(ع) را به من تزویج کنی، حاضر یک صد شتر سیاه آبی چشم که بارهایشان پارچه‌های کتان اعلای مصری باشد و ۱۰ هزار دینار، مهریه اش کنم. عثمان نیز اظهار داشت: یا رسول الله(ص) من هم به همین مهر حاضرم و بر عبدالرحمان برتری دارم؛ زیرا زودتر مسلمان شده‌ام. پیغمبر اکرم(ع) از سخن آنان سخت خشمگین شد و برای آن که بفهماند به مال آن‌ها علاقه‌ای ندارد و داستان ازدواج، داستان خرید و فروش و مبادله ثروت نیست، مشتی سنگ ریزه برگرفت و به جانب عبدالرحمان پاشید و فرمود: تو خیال می‌کنی من بنده پول و ثروتم و به وسیله ثروت خودت بر من فخر و مباهات می‌کنی و می‌خواهی به وسیله پول ازدواج را بر من تحمیل کنی؟ [۳]

بی شک سخت‌گیری‌های مادی در زمینه ازدواج، هیچ تضمینی برای خوشبختی دختران نخواهد شد. بلکه آنچه می‌تواند تضمین‌کننده زندگی دختران و پسران جوان ما باشد، داشتن اخلاق و باورهای سالم و بهنجار است. همچنانکه آموزه‌های دینی به دو اصل اخلاق و دینداری در انتخاب همسر به شدت تاکید داشته است. به گونه‌ای که نبود هر یک از این دو اصل در زندگی با وجود رفاه و آسایش مادی زندگی زوجین را سخت و طاقت فرسا می‌کند و منجر به نارضایتی کامل

از زندگی مشترک می شود. لذا همین که جوان امروزی مسئولیت پذیر، اهل کار، تلاش و برنامه ریزی باشد و بتواند خانه ای را به صورت رهن یا کرایه تأمین نماید و از پس هزینه های زندگی برآید، کافی است و انتظار بیش از این، آن هم در این شرایط بد اقتصادی، یک خیال بافی و ظلم در حق آنان است.

بنابر این اگر خانواده های دختران و پسران به این موارد و اصول و الگوهایی که اشاره شد توجه کنند و آن ها را در زندگی خود و فرزندان شان به کار گیرند، قطعاً این اصول، ضامن خوشبختی دنیوی و اخروی زندگی خود و فرزندان شان خواهد شد، اما اگر از این اصول فاصله بگیرند و زندگی مشترک جوانان را بر پایه تکاثر، تفاخر، تبرّج، تجمل گرایی و اشرافی گری بنا نهند، زندگی آن ها آرامش و خوشبختی دائمی را به خود نخواهد دید و دیر یا زود دچار مشکل می شوند.

نویسنده: عقیل مصطفوی

پی نوشت:

[۱]. میزان الحکمه، ج ۹، ص ۱۳۴.

[۲]. مهریه حضرت فاطمه (س)، زره ای بود از نوع بسیار محکم که آن را زره شمشیرشکن می گویند و آن از پوست دباغی نشده قوچ و یا پوست بُز ساخته می شود و ارزش این زره چهارصد و به نقلی پانصد درهم بوده است. [زندگانی حضرت زهرا (س) / ترجمه ج ۴۳ بحارالانوار، ص ۳۵۸]

[۳]. مناقب ابن شهر آشوب، ج ۳، ص ۳۴۵ / تذکرة الخواص، ص ۳۰۶.

ایکنا